

HERCEGOVAËKI FRATAR O SVETOSAVCIMA (1. dio od 2)

Autor Akademik Mirko Vidoviæ
Ponedjeljak, 17 Ožujak 2008

Svaka èast ljubiteljima voða

U zadnje vrijeme došaron;li smo do toga da nam opet neki marksistièki doktori tumaèe da u Bosni postoje neke èistokrvne vjerske, pa i regionalne zajednice. Stari Bosanac iz èetvrtog i petog stoljeæa, Jeronim Stridonski zapisa: Neznanje je majka svih zala. Pa u to ime pozovimo se na hercegovaèkog franjevca Dr-a Dominika Mandiæa, poznatog struènjaka za povijest Bosne u ukupnosti zemlje Banova.

Dr Mandiæ je jošaron; 1940. godine otkrio podatke koji rasvjetljavaju problem oko toga: kada je, kako i zašaron;to bosanska veležupa Hum postala - Hercegovina? U svojoj knjizi "Hrvati i Srbi dva stara i razlièita naroda" Dr Mandiæ zapisa: "Najmoæniji su bili od velikašaron;a: Hrvoje Vukèiæ-Hrvatiniæ (+1416), Sandalj Hraniæ (+1435), i njegov sinovac i nasljednik Stjepan Vukèiæ-Kosaèa (1435 - 1466), kojem je, godine 1448. car Frederik III Habsburski podijelio titulu "Herceg od Svetog Save", pa se je pom tom nazivu i njegova zemlja Hum nazvala - Hercegovina" (str. 111). Tom titulom Humljani nisu promijenili ni vjeru ni krv.

N.B. Dr Mandiæ je raspravu o tome napisao i dao objaviti jošaron; 1940. u beogradskom èasopisu "Glas SAN"-u (br. 182/1940). Dakle, kad èujemo 'Hercegovac', onda to ujedno znaèi i 'svetosavac'. Taj isti podatak može se opšaron;irnije proèitati i u knjizi "Povijest hrv. zemalja BiH" koju je dao objaviti sarajevski Napredak, 1942. Nitko to, koliko mi je poznato, nije pobijao.

Dakle, Hum je bio u dugom nizu stoljeæa jedna od veležupa Velike Banovine Bosne, a tek od 1448. nazvan je novim imenom - Hercegovina od svetog Save. Ne vidi se kako bi ta promjena naziva bila ujedno i promjena podrijetla i krvne pripadnosti tamošaron;njeg sjedilaèkog dinarskog puèanstva.